

A Fővárosi Ítéletábra a Kummer Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve (felperes címe.) felperesnek - dr. Tálosi Adrienn ügyvéd (címe.) által képviselt I.rendű alperes neve Szerkesztősege (I.rendű alperes címe.) I. rendű és II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe.) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. január 23. napján kelt 64.P.24.146/2018/6. számú ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a Magyar Államnak 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes által szerkesztett www. ...hu internetes hírportálon 2018. december 18-án „Zsidózó és cigányozó képviselők kerültek a széteső ...ba” címmel jelent meg médiatartalom, mely egyebek közt az alábbi kifogásolt közléseket tartalmazta: „[a]z áfacsalással és aranycsempészettel megvádolt ...,” „felperes neve [...] az adócsalási ügyébe bukkott bele,” „Ismert, a lengyel ügyészség vizsgálódása után a magyar is elkezdett nyomozni az eset kapcsán, a vádak szerint egy milliárdokat elcsaló nemesfémekkel foglalkozó bűnszervezet tagja lehetett.”

A felperes keresetében olyan tartalmú helyreigazító közlemény közzétételére kérte kötelezni az I. rendű alperest, mely szerint a cikkükben valótlannal állították, hogy a felperest, a ... országgyűlési képviselőjét bármilyen bűncselekménnyel, így a cikkükben említett áfacsalással és aranycsempészettel vádolták meg. A helyreigazítás szövegének közzétételét oly módon kérte, hogy az jelenjen meg 24 órán keresztül önálló hírként a portál főoldalán az eredetivel azonos helyen és betűszedéssel, továbbá azzal egyidejűleg az eredeti cikkel azonos elérési úton a cikk címe alatt annak szövege alatt mindaddig, amíg az eredeti cikk is elérhető.

Előadta, hogy a közfelfogásban is egyértelműen elkülönül a feljelentés és a vád alá helyezés fogalma, utóbbihoz magasabb fokú bizonyítottság, a bűnösség magasabb valószínűsége társul. Azzal, hogy a cikk az ügyészség és a vád szavakat egy mondatban használta kifejezetten erre a valótlannal értelmezésre erősített rá.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a valósnak megfelelően számolt be az alperesi cikk a történetekről. A felperest nevesítették egy

büntetőfeljelentésben, mint a feljelentéssel érintett üzleti csoport tagját. A köznapi szóhasználat nem tesz különbséget a feljelentett és a megvádolt között, a feljelentő maga is vádol. Kifogásolták, hogy a helyreigazítás túlterjeszkedik az eredeti állításon. Álláspontjuk szerint alaptalan a kereset szerinti közzétételi mód is, amellyel a helyreigazítás duplikálna. Kérték, hogy a valóság megismerése érdekében a közlemény szövegét az elsőfokú bíróság úgy állapítsa meg, hogy abból derüljön ki, hogy a felperest a feljelentésben mint lehetséges elkövetőt megnevezték.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett www....hu internetes hírportálon 24 órán keresztül önálló hírként, „Helyreigazítás a »Zsidózó és cigányozó képviselők kerültek a széteső ...ba« című cikk miatt” címmel az eredetivel azonos helyen és betűszedéssel, a portál főoldalán, illetve azzal egy időben az ott 2018. december 18-án megjelent cikk címe alatt, annak szövege előtt, amíg a cikk a honlapon megtalálható, de legalább 30 napig az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 5 napon belül tegye közzé az alábbi közleményt:

„A 2018. december 18-án »Zsidózó és cigányozó képviselők kerültek a széteső ...ba« címmel megjelent cikkben valótlanul állítottuk, hogy dr. felperes nevet, a ... országgyűlési képviselőjét bármilyen bűncselekménnyel, így a cikkünkben említett áfacsalással és aranycsempészettel vádolták meg.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 50.800 forint perköltséget, valamint külön felhívásra 36.000 forint illetéket az államnak.

Az elsőfokú bíróság döntését a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 1. § 6. pontjára 7. pontjára, 12. § (1) és (2) bekezdésére, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495. § (1) bekezdés c) pontjára, 499. § (1) bekezdésére, 496. § (3) bekezdésére és a 265. § (1) bekezdésére, valamint a PK 12. számú állásfoglalás és a PK 13. számú állásfoglalásra hivatkozással hozta meg.

Indokolása szerint a kifogásolt tartalom értelmezése során a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjának megfelelően a közleményt a maga egészében vizsgálta. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket valóságos tartalmuk szerint, az egymással összetartozó részeit összefüggésükben értékelte, és az értékelésnél tekintettel volt a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

Ennek tükrében megállapította, hogy a közfelfogásban egyértelműen elkülönül a feljelentett és a megvádolt kifejezés. Utóbbi nagyobb bizonyosságot és gyanú hatóság általi alapos kivizsgálását, a büntetőigény bíróság előtti érvényesítését feltételezi. Ezért nem feleltethetőek meg ezek a kifejezések egymásnak. Az ügyészség és a vád szavak egy mondatban való szerepeltetése is azt erősítette meg az olvasókban, hogy a felperessel szemben az ügyészség vádat emelt. A „belebukott” kifejezés is a pusztán feljelentésnél és annak alapján indult nyomozáshoz képest egy jóval előre haladottabb, és nem egy kezdeti szakaszban lévő eljárásra utal.

Az alperesi bizonyítási indítványt, melyben a feljelentés tényének alátámasztásául az alperesek a www....hu cikke miatt indult sajtóperben folyt bizonyítás anyagának beszerzését kérték, elutasította. Kifejtette, hogy a Pp. 265. § (1) bekezdés és a 495. § (1) bekezdés c) pontja szerinti bizonyítás terhét viselő alperesek bizonyítási indítványa nem vezethetett eredményre, mivel a hivatkozott sajtóperben nem a vád, hanem a feljelentés ténye volt vitatott és a bizonyítás is szükségszerűen erre folyt. Az alperesi indítványt ezért a Pp. 276. § (5) bekezdésre hivatkozva, mint szükségtelent mellőzte.

A közlemény szövege tekintetében úgy foglalt állást, hogy a „bármely bűncselekmény” szerepeltetése szükséges és indokolt, hiszen annak mellőzése azt a valósággal ellentétes látszatot keltené, hogy csupán a bűncselekmények megnevezése volt téves.

Kifejtette, hogy a sajtó-helyreigazítás társadalmi rendeltetését csak akkor töltheti be, ha a helyreigazításról az eredeti kifogásolt tartalomról tudomást szerző személyi kör lehető legszélesebb része értesül. Az internetes portálok esetében ezért a helyreigazítás társadalmi rendeltetését akkor

tudja betölteni, ha a kezdő oldalon 24 órai időtartamban is megjelenik a helyreigazító szöveg. Tévesnek találta azt az alperesi álláspontot, hogy ez a helyreigazítás megkettőzésével járna. Mivel a felperesről megjelent valótlan állítás az volt, hogy megvádolták, ezzel szemben a valóság pedig az, hogy megvádolására semmilyen bűncselekmény miatt nem került sor, nem volt indok a valós tények körében az alperesek kérelmének megfelelően a feljelentésről tájékoztatást adni. Mindezek alapján a felperes kereseti kérelme szerint marasztalta az I. rendű alperest. A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést. Kérték az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását úgy kérték, hogy a főoldalon kizárólag azt kelljen közzétenni legfeljebb 4 órán keresztül, hogy „Helyreigazítás a »Zsidózó és cigányozó képviselők kerültek a széteső ...ba« című cikk kapcsán”, amely címre kattintva az eredeti, immáron a helyreigazítás szövegét is tartalmazó cikk elérhető. A helyreigazító közleményben szerepeljen az is, hogy a felperest az áfacsalás és aranycsempészet bűncselekmények elkövetőjeként jelölték meg, ne szerepeljen ugyanakkor a „bármilyen bűncselekménnyel” kifejezés.

A felülbírálati jogkör gyakorlását a Pp. 369. § (3) bekezdés a), b), c) és d) pontjaira alapítottnak kérték.

Fellebbezésükben hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon mellőzte az általuk hivatkozott eljárásban keletkezett, és az ellenkérelemben indítványozott bizonyítékok (ítélet, tanúvallomások) beszerzését, illetve a felperes által csatolt iratoknak az eljárás részévé tételét. Ezen iratok alapján a ...hu pert is nyert a felperessel szemben, ezért ezek alátámasztanak, hogy a felperest egy nemesfémekkel üzletelő, milliárdokat elcsaló szervezet elkövetőjeként jelölték meg, ellene a lengyel mellett a magyar ügyészség is eljárást indított, közös lengyel-magyar nyomozócsoport felállítása van folyamatban, és egy tanú a felperest a feljelentésben megnevezett üzleti csoport belső köréhez sorolta.

Kérték mindezek alapján, hogy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítási indítványnak adjon helyt a másodfokú bíróság, és az alapján a tényállást módosítsa.

Fenntartották, illetve megismételték az ellenkérelmükben foglalt védekezést, mely szerint köznap értelemben az a körülmény, hogy valakit egy feljelentésben név szerint egy bűncselekmény elkövetőjeként jelölnek meg, az átlagolvasó számára megvádolást is jelent egyben. A kifogásolt közlés ezért nem tartalmaz valótlan tényállítást. A fentiek alapján kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását.

Másodlagos fellebbezési kérelmük alátámasztásaként hivatkoztak ismét arra, hogy a helyreigazító közlemény azon része, hogy „bármilyen bűncselekménnyel” eltúlzott és alaptalan. A sérelmezett cikk ugyanis konkrétan megjelöli mely bűncselekménybe keveredett a felperes. Egyéb bűncselekmény miatt helyreigazításra az I. rendű alperes nem kötelezhető.

A helyreigazítás módja kapcsán hivatkoztak arra, hogy a főoldalon kizárólag a cikk címe jelent meg, a keresettel sérelmezett egyéb közlések azonban nem, és a cikk lényegesen kevesebb ideig jelent meg mint 24 óra. A közzététel elrendelt módja sérti ezért az Smtv. 12. § (2) bekezdését, melynek értelmében a helyreigazítást a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben kell közzétenni. Utalt arra is, hogy a sérelmezett közlések nem a főoldalon, hanem a fellebbezésében megjelölt elérési útvonalon található oldalon jelentek meg. Hivatkozott egy ítélőtáblai döntésre, mely szerint egy közlemény miatt többszörös helyreigazításnak nincs helye. Fellebbezése szerint az alperesnek technikai lehetősége sincs a helyreigazítás teljes szövegének megjelenítésére. Kérte változatlanul a helyreigazító közlemény szövegében feltüntetni azt, hogy a felperest az áfacsalás és az aranycsempészet bűncselekmények elkövetőjeként tüntették fel.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Hivatkozott arra, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti mérlegelési jogkörben nem hozott döntést az elsőfokú bíróság, ezért az erre a pontra alapított felülbírálati jogkör gyakorlása iránti kérelem megalapozatlan.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményének értékelése nem okszerűtlen. A tényállás módosításának vagy kiegészítésének nincs helye, és az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést sem lehet levonni. Egyetértett az elsőfokú bíróság indokolásával.

Kiemelte, hogy a lead alatti bekezdésben a lengyel ügyészség vizsgálódása után fennálló vádról tájékoztatott, amely azt a valótlan tartalmú narratívát erősíti, hogy ügyészség vádolja bűncselekmény elkövetésével. Egyetértett az elsőfokú bíróság „bármilyen bűncselekményekkel” kitételrel kapcsolatos álláspontjával és indokolásával is. Ennek a kitételnek az elhagyása azt a valósággal ellentétes látszatot keltené, hogy más bűncselekmény miatt ténylegesen megvádolták a felperest.

Hivatkozott arra, hogy olyan bizonyítási indítványt az elsőfokú bíróság nem utasított el, amire az alperes hivatkozik. Az elsőfokú bíróság a felperes által 5. sorszámú beadványhoz csatolt iratokat értékelte és rögzítette is az ítéletében. A közzétételi mód kapcsán előadta, hogy a perbeli cikk az I. rendű alperesi portál kezdő oldaláról volt elérhető annak megjelenésekor. A cikket a kezdő oldalról, annak az I. rendű alperes által kitett figyelemfelhívó hivatkozására rákattintva lehetett megnyitni. Nem annak van jelentősége, hogy a sérelmezett közlések a főoldalon jelentek-e meg, hanem annak, hogy honnan voltak elérhetők. Az elsőfokú bíróság ítélete pedig ugyanolyan elérhetőséget írt elő. Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla eseti döntéseire, melyek érvelése a fenti álláspontját alátámasztják.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság mérlegelést lehetővé tevő anyagi jogszabályt nem alkalmazott, a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján nem volt felülbírálati jogkör gyakorolható.

A fellebbezésben foglaltakra és a fellebbezési korlátokra tekintettel elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia a másodfokú bíróságnak, hogy az elsőfokú bíróság mellőzött-e jogszerűtlenül bizonyítási indítványt, szükség van-e a bizonyítás, illetve a tényállás kiegészítésére az alperes által hivatkozott bizonyítékok alapján. Helytállóan foglalt-e állást a cikk egészére figyelemmel az elsőfokú bíróság, amikor a kifogásolt részletet úgy értelmezte, hogy az az átlagolvasó számára ügyési vádról, vádemelésről szóló tájékoztatást tartalmazott.

A Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlására, bizonyítás kiegészítésére nem volt szükség jogszerűtlenül mellőzött bizonyítás miatt, figyelemmel arra, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során csatolta az alperes által hivatkozott releváns bizonyítékokat (sajtóhelyreigazítási ítélet, tanúvallomás). A másodfokú bíróságnak az előtte folyamatban volt fellebbezési eljárásban született 32.Pf.20.133/2019/5. sorszámú ítélet alapján hivatalos tudomása is volt arról, hogy az alperes által hivatkozott 122.P.23.724/2018/14. sorszámú elsőfokú sajtóhelyreigazítási ítélet - a tényállás érintése nélkül - jogerőre emelkedett. A fellebbező ugyanakkor arra helyesen hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben megjelölt okirati bizonyítékokat nem értékelte, mivel álláspontja szerint az alperesnek a vádemelést kellett volna bizonyítania.

A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a csatolt elsőfokú ítélet, tanúvallomási jegyzőkönyv, valamint a hivatkozott 32.Pf.20.133/2019/5. sorszámú másodfokú ítélet alapján a tényállást ki kellett egészíteni azzal, hogy egy magánszemély feljelentést tett Lengyelországban költségvetési csalás miatt, mely feljelentésben a felperest érintettként jelölték meg. A feljelentés alapján a lengyel

ügyészség nyomozást rendelt el, amely a perbeli cikk megírásakor még folyamatban volt. A ...hu internetes hírportál több alkalommal beszámolt 2018. márciusától arról, hogy a felperes érintett lehet egy olyan nyomozásban, amely során a lengyel hatóságok jártak el.

A fentebb kiegészített tényállásra figyelemmel, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján és a PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel abból, hogy a kifogásolt közlést a cikk egészére, a szöveg összefüggéseire, és a kialakult közfelfogásra, az átlagolvasó értelmezésére tekintettel kellett értékelni. Az I. rendű alperesnek pedig ennek az értelmezésnek megfelelő tényállítás valóságát kell bizonyítania. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az átlagolvasó értelmezésére nézve levont következtetésével azonban nem értett egyet, ezért döntését sem osztotta.

A másodfokú bíróság megítélése szerint annak kellett egyrészt jelentőséget tulajdonítani a szöveg PK 12. számú állásfoglalásnak megfelelő vizsgálatánál, hogy a kifogásolt részleteket tartalmazó, felperesre vonatkozó egység nem a felperessel kapcsolatba hozható büntetőeljárásról adott tájékoztatásra irányul, hanem azt a cikk témájához kapcsolódóan felidézni. A cikk azon témájába ágyazódik, hogy egy politikai párton belül különböző okokból személycserék történtek, parlamenti képviselők lemondtak, új képviselők kerültek helyettük a parlamentbe. A felperesre vonatkozó részlet aktualitását az adja, hogy ő is lemondott. Lemondását magánéleti okokkal indokolta, a cikk szerzője azonban azt véleményezte, hogy áfacsalással, aranycsempészettel kapcsolatos ügyébe bukott bele. A bukás a cikk szerzőjének véleménye a lemondással összefüggően, és nem az elsőfokú bíróság által értelmezett, a nyomozási szakasznál súlyosabb, vádemelési szakaszra utaló körülmény. Ez a cikk egyéb részeivel sem értelmezhető ilyen körülménynek.

Másrészt a PK 12. számú állásfoglalásra figyelemmel a laikus átlagolvasó értelmezését kellett szem előtt tartani. Az átlagolvasó pedig a vádak, vádol, megvádolt szavakhoz nem minden esetben társít vádemelési hatósági cselekményt. Nem tulajdonít jelentőséget annak a különbségtételnek, hogy a feljelentő feljelentésében a feljelentés kapcsán érintettként megjelöl valakit, vagy vádolja bűncselekmény elkövetésével az érintett személyt. A feljelentésről, nyomozásról szóló korábbi híradások a politikussal szemben megfogalmazott vádként jelennek meg a közbeszédben.

A felperesre vonatkozó rész az „ismert” felvezetéssel jelöli a felperest érintő ügyet, egyúttal utal arra, hogy korábbi felperest érintő sajtóinformációkat oszt meg az olvasóval. Az ügyet úgy mutatja be az átlagolvasó számára, hogy a lengyel ügyészség „vizsgálódik,” a magyar ügyészség is „nyomoz,” az ügyészség cselekményeként a vádolás, vádemelés nem jelenik meg. A „vádak szerint” kifejezéssel az ügy tárgyát, vagyis a nemesfém vásárlással kapcsolatos költségvetési csalást jelöli, amelyben a vizsgálódás folyik. Az ügyészségek felperessel szembeni magatartásának hangsúlyt kapott kulcsszavai, igéi nem vádemelésre, hanem a vádat megelőző szakaszra, vizsgálódásra, nyomozásra utalnak. Abból, hogy szerepel az ügy bemutatásánál a „vádak szerint” kifejezés, a laikus átlagolvasó nem jut arra az elsőfokú bíróság által elfogadott értelmezésre, miszerint a lengyel ügyészség vizsgálódott, a magyar is nyomozott, és most már vádemelési szakban, bíróság előtt is van az ügy. Az ilyen értelmezést cáfolják a használt igeidők is: a magyar ügyészség a cikk szerint „elkezdett vizsgálódni,” azaz a cikk időpontjában még vizsgálódik és nem döntött a vádemelésről, illetve nem képviseli a vádat.

A fenti körülményekre figyelemmel az alperesek helyesen hivatkoztak arra, hogy az adott cikkben, a cikk témája, a belebukott, vádak szerint, megvádolt kifejezések szövegösszefüggésére figyelemmel

az átlagolvasó nem értelmezi a közlést akként, hogy a felperessel szemben az ügyészség már vádat emelt. A hatósági nyomozás alapját képező feljelentésben és az arról szóló sajtóhírekben a közéleti szereplő felperes a költségvetési csalást elkövető szervezethez kapcsolódóan jelent meg, és ez a körülmény kifejezhető a perbeli szövegösszefüggésben azzal a köznapi kifejezéssel, hogy a politikus személyével szemben ilyen vádak merültek fel, és emiatt az ügyészi szervek vizsgálódnak.

A felperes helyreigazítási kérelmében és keresetében valótlan tényállításként azt sérelmezte, hogy a felperest a cikkben szereplő bűncselekmény elkövetése miatt megvádolták. Keresetében kifejtette, hogy a felperesről valótlanul állította az I. rendű alperes, hogy a hatóság bűncselekmény elkövetése miatt ellene vádat emelt. Mivel a megvádolt és a vádak szerint kifejezések nem voltak a fentiek alapján az átlagolvasó számára ügyészi vádemelésnek értelmezhetőek, és a belebukásra utalás sem rendelkezett a cikk egészére figyelemmel ilyen tartalommal, a sérelmezett valótlan tényállítás hiányában a felperes Smtv. 12. § (1) bekezdése szerinti helyreigazítási keresete sem lehetett alapos.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja szerinti felülbírálati jogkörét gyakorolva az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A fellebbezés eredményre vezetett, az első- és másodfokú perköltség viselésére ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 364. § alapján a felperes volt köteles. A II. rendű alperes ugyanakkor az eljárás folyamán költségjegyzéket nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 81. § (5) bekezdése alapján részére perköltséget nem állapított meg.

A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2019. április 12.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró